

→ Hjælp til selvhjælp på www.energiguident.dk

På energiguident.dk kan du finde flere gode råd om besparelser inden for el, vand og varme. Rådene er tilpasset, så de er enkle og lette at igangsætte. Du kan også kontakte et energiselskab eller se på deres hjemmeside for at få flere råd.

→ Energiselskaberne sætter fokus på energibesparelser

Energiselskaberne igangsætter en række initiativer for at øge fokus på energibesparelser for at hjælpe kunderne med at effektivisere brugen af energi. Udvikling af denne folder er et af initiativerne.

→ Få flere råd på

www.energiguident.dk

Energiråd til tøjbutikker

Læs, hvordan du tjener penge ved at spare på energien

→ Information til tøjbutikker

→ Spar på lyset, og få et bedre indeklima

I tøjbutikker vil hovedparten af virksomhedens elforbrug gå til belysning. Derfor vil det fortrinsvis være på dette område, at du kan finde store besparelser.

Belysningen skal gøre butikken og varesortimentet mere indbydende. Det er påvist, at belysningskvaliteten er med til at påvirke salget. Derfor bør du som det første opdele belysningen i grundbelysning og effektbelysning – og sørge for en korrekt grundbelysning. Hvis den

bliver for kraftig, er det nemlig svært at opnå virkning af effektbelysningen, og så skrues der ofte unødigt op for denne. Og det betyder højere energiforbrug og mere varmeafgivelse.

Alle former for belysning afgiver varme. Hvis lyset i din butik bruger meget energi, medfører det ofte en uønsket temperaturstigning. Ved at etablere en kvalitetsbelysning sparer du på energien og skaber samtidig et bedre indeklima for dine kunder og medarbejdere.

→ Hold øje med elforbruget

Alene ved at aflæse dine energimålere jævnligt kan du danne dig et overblik over, hvor stort dit forbrug er – også om natten. Det vil sikre dig mod uforudsete

udgifter. Og er du opmærksom på at minimere forbruget, når der ikke er behov for det, kan du alene af den grund spare mellem 5 og 10%.

Generelt om energibesparelser

For at opnå energibesparelser er det en god ide at arbejde målrettet og systematisk med virksomhedens energiforbrug: Du bør finde ud af, hvad du bruger energien på i dag, og herefter lave en plan for, hvad du vil gøre for at spare. På den måde bliver det usynlige energiforbrug også synligt. Du kan lade dig inspirere af følgende faser:

Kortlægning og registrering

Hvad bruger virksomheden energi på, og hvor meget bruges der?

Identifikation af forbedringsmuligheder

Hvad kan du og dine kollegaer gøre for at nedsætte energiforbruget?

Handlingsplan

Hvad er dit mål for energiforbruget, og hvad har du valgt at gøre?

Evaluering

Efter et stykke tid – typisk 3-6 måneder – følger du op på din plan. Gik det, som det skulle? Hvad har du sparet?

→ Spareråd til tøjbutikker

Reducer vindues- og facadebelysning

Sluk dele af vinduesbelysningen om natten, hvis det er muligt. Benyt evt. en urstyring. Styr facadebelysningen med et skumringsrelæ, der tænder lyset, når det bliver mørkt, og slukker, når det bliver lyst.

Benyt energieffektive armaturer med lysstofrør

Lysrørsarmaturer har en forkobling, der er monteret i armaturet. Ved at anvende elektroniske forkoblinger (HF-forkoblinger) frem for traditionelle forkoblinger kan du spare 17-20% af dit elforbrug. Samtidig forlænges dine lysstofrørs levetid.

Brug bevægelsesfølere

I lokaler, der kun benyttes i korte perioder i løbet af dagen, kan du styre lyset med en bevægelsesføler. Lyset tænder automatisk, når du træder ind i lokalet – og slukker kort tid efter, at lokalet er forladt.

Benyt nye teknologier til effektbelysning

Overvej at benytte metalhalogenpærer (koldtlyshalogen) og højtryksnatriumpærer, der er karakteriseret ved at være særdeles effektive og særligt gode til spotbelysning. De har en rimelig god farvegengivelse, en lang levetid og en lille varme-påvirkning. Ud over spoteffekten kan pærerne også anvendes til at fremhæve bestemte farver, så udstillede varer fremstår endnu mere appellerende.

Anvend energibesparende lyskilder

Da grundbelysningen ofte er tændt i mange timer, bør du fortrinsvis benytte lysstofrør, kompakt-rør og lavenergipærer. Traditionelle glødepærer og halogen bør kun benyttes i områder, hvor du ønsker en god farvegengivelse til spotbelysning, og hvor lyset brænder i kort tid. Metalhalogenpærer kan anvendes som alternativ til både lysstofrør og halogenpærer.

Reducer behovet for drift af klima anlægget (køling)

Reducer behovet for køling ved at anvende belysning, der afgiver mindre varme. Forebyg også unødvendigt solindfald fra vinduer, og isolér tag og vægge effektivt. Varmen bør være velisolerede, så varmebelastningen reduceres. Etabler natkøling om sommeren. Så køler du med den kolde natteluft i stedet for køleanlægget, når ude-temperaturen er lavere end den ønskede rumtemperatur.

Optimer driftstiden på ventilationsanlægget

Sørg for, at anlægget er korrekt indstillet til den aktuelle situation. Sluk ventilationsanlægget uden for arbejdstiden, hvis der er supplerende opvarmning. Af hensyn til indeklimaet kan det være nødvendigt at efterventilere i en given periode efter lukketid – men herefter bør anlægget stoppe automatisk. Denne driftsform skal løbende justeres efter årstiden.